

HYVINVOINTISUUNNITELMA 2018-2021

PIEKSÄMÄKI

Elämäsi asemapaikka

Hyvinvointisuunnitelma 2018-2021

Hyvinvointisuunnitelma 2017-2020 linjaa keskeiset hyvinvoinnin painopistealueet. Painopistealueille asetetaan väestöryhmäkohtaisia tavoitteita, toimenpiteitä ja seurantamittareita sekä määritellään vastuutahot. Eri palveluiden ja toimintojen yhdyspintatyöskentely huomioidaan mm. erillisissä teema- ja ikäryhmäkohtaisissa toimeenpano-ohjelmissa. Suunnitelma on linjassa Etelä-Savon maakunnallisen hyvinvointisuunnitelman kanssa https://www.essote.fi/wp-content/uploads/sites/2/2018/06/etela-savon-alueellinen-hyvinvointi-kertomus-vuosille-2018_2020.pdf

Kaikkien ikä- ja väestöryhmien sekä toimintojen läpileikkaavana periaatteena on kuntalaisten eriarvoisuuden vähentäminen sekä yhdenvertaisuuden edistäminen Indikaattoritiedon sekä muun tiedon pohjalta seuraavat asiat ovat nousseet tavoitteiden ja toimenpiteiden kannalta keskeisinä esille:

- Luodaan edellytykset kuntalaisten omaehtoiselle terveydestään ja hyvinvoinnistaan huolehtimiselle yhteistyössä kunnan, kolmannen sektorin ja yksityisten toimijoiden kanssa. Kunta tukee yhteisöllisiä terveyttä ja hyvinvointia edistäviä toimintamuotoja sekä toimii yhteistyössä näitä toteuttavien toimijoiden kanssa (esim. kolmas sektori, vapaaehtoiset).
- Lisäämme kuntalaisten osallistumisen, kuulemisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksia erilaisten asukaslähtöisten, yhteisöllisten foorumien, kuten erilaiset asiakasraadit ja neuvostot, järjestöjen ja muun kolmannen sektorin kohtaamispaikat ja kumppanuuspöydät sekä digitaalisten ja muiden osallisuus- ja vaikuttamiskanavien kautta. Kuntalaisten aloitteet ja esitykset otetaan huomioon päätöksenteossa. Huomioidaan yksinäisten ja syrjään jäävien osallisuusmahdollisuudet.
- Taide- ja kulttuuritoiminta tunnustetaan yhdeksi osallistumisen muodoksi ja kulttuurinen hyvinvoinnin kehittäminen on suunnitelmallista toimintaa
- Palveluissa ja muussa toiminnassa panostetaan terveyden, mukaan lukien mielenterveys, ja terveellisten elintapojen edistämiseen (liikunta, päihteet, ravinto, lepo), pieksämäkeläisten kansansairauksien ennaltaehkäisyyn ja varhaiseen hoitamiseen sekä tapaturmien ehkäisyyn. Näillä alueilla tehdään yhteistyötä järjestöjen, yritysten sekä oppilaitosten kanssa
- Hyödynnetään ja kehitetään kuntalaisia motivoivia, tehokkaita ja vaikuttavia (näyttöön perustuvia) terveyttä ja hyvinvointia tukevia palvelu- ja toimintamuotoja. Hyödynnetään hallituksen kärkihankkeissa (Lape, Mielenterveys kuuluu kaikille, Hyvinvointia kulttuurista, Vesote sekä OSSI -hankkeet) kehitettäviä menetelmiä ja toimintamalleja. Tuotetaan palvelut mahdollisimman laadukkaasti.
- Lähtökohtana on eri viranomaistahojen ja muiden toimijoiden välinen yhteistyö, jolla saadaan aikaan synergiahyötyjä ja tehokkuutta. Tässä huomioidaan tulevan sote- maakuntauudistuksen linjaukset palvelujärjestelmään sekä kunnan ja maakunnan / soten yhdyspinnat

- Koko kaupunki edistää aktiivisesti toiminnoissaan ja päätöksenteossaan lasten ja nuorten hyvinvointia sekä turvallista kasvua ja kehitystä (vrt. ”Lasten ja nuorten Pieksämäki” -hyvinvointisuunnitelma).
- Kaupunki tukee työikäisen väestön (ml. työttömät ja osatyökykyiset) työ- ja toimintakykyä sekä työssä jaksamista
- Koko kaupunki edistää yhdessä muiden toimijoiden kanssa aktiivisesti ikääntyvien tervettä, toimintakykyistä ja turvallista elämää mahdollisimman pitkään omassa kodissa
- Kaupunki yhdessä muiden toimijoiden ja asukkaiden kanssa huolehtii koko kunnan alueen turvallisesta, esteettömästä ja viihtyisästä toiminta- ja elinympäristöstä (ulkoilu-, liikunta- ja leikkipaikat) sekä asukkaiden turvallisesta arjesta. Vastuualueet ja toimintayksiköt huomioivat turvallisuus- ja väkivallan ehkäisy-suunnitelmassa olevat tavoitteet ja toimenpiteet.
- Riittävät palvelut, kulkuyhteydet ja toimiva infra tulee ulottaa myös haja-asutusalueille

PAINOPISTEALUE 1. TERVEYDEN, TOIMINTAKYVYN JA HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN SEKÄ PIEKSÄMÄKELÄISTEN KANSANSAIRAUKSIEN EHKÄISY. TERVEYS KÄSITTÄÄ FYYSISEN, PSYYKKISEN, SOSIAALISEN JA KOGNITIIVISEN TERVEYDEN

TAVOITE

- Vanhemmuutta ja perheiden elämänhallintaa tuetaan
- Lapsen, nuoren ja perheen tarvitsemat palvelut kootaan yksilölliseksi, tarpeenmukaiseksi kokonaisuudeksi

TOIMENPITEET JA VASTUUTAHO

- Varhaisen tuen palvelut on koottu perhepalvelukeskukseen ja perhepalveluverkostoon

- Keskeiset monialaiset prosessit kuvataan, uusien toimintamallien käyttöönotto (esim. lapset puheeksi toimintamalli), eroauttamisen kehittäminen (esim. ero chat), jalkautuva työtapa, hallintorajat ylittävä yhteistyö, järjestöyhteistyö, vertaistoiminta
vt:varhaiskasvatus, muut kasvatus- ja opetuspalvelut, perheiden palvelut

RESURSSIT

- ennaltaehkäisevät ja maksuttomat nuorisotoimen palvelut mm. nuorisotilatoiminta, koulunuorisotyö

- Matalan kynnyksen kohtaamispaikat (Ohjaamo Pientare, Perheiden talo, Perhekeskus Hermanni, srk jne.)

- Lapsiperheiden perhetyö ja kotipalvelu

- Sosiaalihojaus ja palveluneuvonta

- Vanhempien osallisuus kehittämistyössä

ARVIOINTI-MITTARIT

- Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut (LTH) tutkimus-kouluterveyskysely 4. ja 5. lk:n vanhemmille

- tulos- ja toimintayksikkökohtaiset kyselyt vanhemmille

- palvelujen käyttö ja suoritteet

TAVOITE

- Eri ikäisten keskeisiin terveys- ja hyvinvointihaasteisiin vastataan: terveelliset elintavat kuten liikunta, ravitseminen, uni / lepo, huomioidaan elintapa- ja muussa ohjauksessa sekä palveluissa ja muissa toiminnoissa

TOIMENPITEET JA VASTUUTAHO

- Lasten ja perheiden elintapaohjauksessa on käytössä näyttöön perustuvat, vaikuttaviksi todetut toimintamallit ja hyvät käytännöt: mm. Liikkuva koulu, Neuvokas perhe

vt: neuvola, varhaiskasvatus, koulu, kouluth, opiskeluth, seurakunta, liikuntatoimi

- Laaditaan monialaiset hoito- ja palveluketjut keskeisistä elintapaohjauksen osa-alueista aikuisille: liikunta- ja ravintoneuvonta, muu liikuntaohjaus. Hyödynnetään kärkihankkeissa (mm. Vesote) kehitettyjä malleja. Huomioidaan kansallisen lihavuusohjelman mukaiset toimenpiteet (myös lasten osalta).

va: Elintapatyöryhmä, perusturvan vastaanotot, liikuntatoimi, Seutuopisto

- Ravitsemussuositusten mukainen joukkoruokailu, perheiden ravitsemuskasvatus

va. kaupungin ravitsemuspalvelut, perusturva, erityisesti neuvolat, Seutuopisto

- Turvataan jokaiselle lapselle harrastusmahdollisuus esim. liikuntaan

RESURSSIT

- Ammattihenkilöiden osaaminen, koulutukset: mm. puheeksi ottamisen ja motivoivan keskustelun peruskoulutukset kaikille eri ikäisten neuvontatyötä tekeville sekä perehdytys ohjausmallien käyttöön (esim. liikunta-, ravitseminen- ja unineuvonta)

- Monialaiset ohjaus- ja palveluketjut ja -mallit

- Koulutetut elintapaohjaajat

- Maksuton elintapaohjaus, myös maksuttomia jatkopalveluja tietyille kohderyhmille (0-tason liikkujat, mielenterveys-/ päihde-asiakkaat, työttömät)

- Palveluvalikoimassa on monipuolisesti yksilö- ja ryhmämuotoisia palveluja

-Kerhot / kurssit joissa perheille ruuanvalmistusta ja yhteistä liikuntaa.

- Valistus ja tiedottaminen joukkoviestimissä ja sosiaalisen median kautta

- Matalan kynnyksen vertaisryhmätoiminnot

- Maksuttomien harrastusten järjestäminen, vähävaraisten perheiden lasten harrastusten tukeminen (seurakunta / kaupunki)

ARVIOINTI-MITTARIT

- Kouluterveyskyselyn tulokset: viikottainen liikkuminen, harrastaminen, lasten ylipaino, perheen ruokailutottumukset, kouluruokailu, unitottumukset

- Elintapaneuvontaan osallistuvien lkm (sekä yksilö- ja ryhmäkävijät). Thl:n SPAT-toimintokoodit (liikunta-/ ravintoneuvonta), muu kuin sote:ssa annettu elintapaneuvonta ja ohjaus

- Kyselyt elintapaneuvontaan osallistujien kokemuksista. Seurantamittaukset

Kurssien / ryhmien / tilaisuuksien osallistujien lkm ja kokemukset (laadulliset palautteet)

Kouluterveyskyselyn harrastusosio
Seurojen tilastot

TAVOITE

- Edistetään kaiken ikäisten mielenterveyttä ja hyvinvointia
- Ehkäistään mielenterveysongelmien syntymistä ja pahenemista
- Ehkäistään alkoholin käytön varhaista aloitusta ja tuetaan kaiken ikäisten päihteettömyyttä ja tupakoimattomuutta.
- Ehkäistään nuorten nuuskan käyttöä
- Ehkäistään nuorten kannabis- ja muiden huumeiden kokeilua ja käyttöä
- Tehostettu päihdevalistustyö
- Keskeiset asiat koottu päivitettyyn Pieksämäen mielenterveys-/ päihdesuunnitelmaan

TOIMENPITEET JA VASTUUTAHO

- Mielenterveys - kärkihankkeen ensiapukoulutukset (MTEA) vakiinnutetaan pysyväksi käytännöksi

- Luodaan mielenterveysongelmien tunnistamisen, puheeksi oton sekä tuen ja hoidon mallit eri ikäisten palveluihin huomioiden erityisesti nuorten ahdistuneisuus ja masennus.

- Päivitetään Pieksämäen mielenterveys- päihdesuunnitelma.

vt. perusturva, kasvatus- ja opetuspalvelut, Viisari työryhmä

RESURSSIT

- NMEA (nuoren mielenterveyden ensiapu) -koulutukset nuorten parissa työskenteleville

- MTEA1 ja 2 (mielenterveyden ensiapu1ja 2) -koulutukset kansalaisille ja ammattihenkilöille

- Monialaiset palveluprosessit kuvattu, verkostoyhteistyöstä sovittu

ARVIOINTI-MITTARIT

- MTEA koulutuksen käyneet, ohjaajiksi kouluttautuneiden lkm

- Koulutuspalautteet

- Laaditut palveluohjausmallit

- Kouluterveyskysely: yksinäisyys, ahdistuneisuus, ystävän puute, Ohjaamo Pientareen ja etsivän nuorisotyön kävijätilastot sekä säännöllisesti kerättävät asiakaspalautteet

- Sotkanet: päihdetilastot, tupakointitilastot

- Tehostetaan päihteiden käytön puheeksiottamista kaiken ikäisten palveluissa sekä siihen liittyvää lyhytneuvontaa ja ohjausta (audit, nuorten audit, mini-interventio). Ohjauspolut laaditaan

vt. Ehkäisevän päihdetyön ryhmä, perusturva, opiskeluhoito (etenkin koulu- ja opiskeluth)

- Mini-interventio- ja motivoivan haastattelun koulutukset

- Päivitetty toimintamallit nuorten, työikäisten ja ikääntyneiden päihteiden käyttöön

- Koulutettujen lkm

- Perusturvan ao. toimintatilastot (esim. toteutettu lyhytneuvonta)

- Tehostetaan päihdekasvatusta etenkin nuorten parissa

- Päihdevalistustyö koko väestön keskuudessa

vt. kasvatus- ja opetuspalvelut, nuorisotyö, opiskeluhoito

- Tarpeen mukaiset lasten ja nuorten hyvinvointia tukevat ennaltaehkäisevät nuorten peruspalvelut (opiskeluhoito, nuorisotyö, vapaa-aika)

- Ammattilaisilla näyttöön perustuva, ajantasainen tieto ja menetelmät (yksilö- ja ryhmämenetelmät) käytössä

- Ehkäisevän päihdekasvatuksen tilaisuudet ja -kanavat: lkm, palautteet

- Järjestöjen (esim. Ehyt ry) asiantuntijapalvelut

TAVOITE

- Ikäihmisten hyvän terveydentilan, fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen toimintakyvyn sekä arjen turvallisuuden edistäminen
- Huomioidaan kaupungin turvallisuussuunnitelmassa ja ikääntymispoliittisessa ohjelmassa annetut suositukset

TOIMENPITEET JA VASTUUTAHO

RESURSSIT

ARVIOINTI-MITTARIT

- Päivitetään kaupungin ikääntymispoliittinen strategia, joka linjaa palveluiden tuottamista sekä monialaista yhteistyötä huomioiden maakunnallinen yhdyspintatyön sekä OSSI -hankeen (omais- ja perhehoidon kehittämishanke) mukaiset toimenpiteet
vt: perusturvalautakunta

- Perusturvalautakunnan nimeämä ikääntymispoliittisen ohjelman (Hermannin ja Miinan) monialainen päivitystyöryhmä

- Ikäihmisten toimintakyvyn edistäminen. Yksilölliset ja yhteisölliset liikunta- ja toimintakykyä edistävät toimenpiteet. Tarvittava tuki saatavilla, esim. ulkoiluystävä ja muu vapaaehtoistoiminta organisoitu

- Ikäihmisille suunnatut erityisliikuntaryhmät (mm. voitas-ryhmät)

- Liikuntaryhmiin ja yhteisöllisiin liikuntatapahtumiin osallistujat, lkm

- Voima- ja tasapainoharjoittelun ohjaus, vertaistoiminnan kehittäminen

- Ikäihmisten liikuntaneuvontaan perehtynyt / perehtyneet asiantuntija(t)

- Ryhmä- ja yksilötoimintoihin osallistuvien asiakaspalautteet

- Ikäihmisten liikuntaneuvonta

- Kotikuntoutukseen riittävä resurssi, perusosaaminen koko henkilöstöllä (KUnnon hoitaja -koulutukset)

- Liikuntaneuvontaan osallistujat, lkm

- Kuntouttava työote kotihoidossa, kotikuntoutus
vt. perusturva, Seutuopisto, järjestöt

- Vapaaehtoiset, ystävötoiminta, ulkoiluystävät

- kotikuntoutuksen asiakkaat, lkm

- Ikäihmisten toimintakyvyn arviointimittarit (RAVA, RAI, ym.)

- Ikäihmisten kaatumisten ehkäisy, kodin ja lähiympäristön turvallisuus.
vt: Perusturva, Seutuopisto

- Kotihoidon henkilöstö, liikuntaneuvonnan henkilö(t)

- Ikäihmisten kaatumistapa-
turmatilastot, lonkkamurtumat (Sotkanet)

- Ikäihmisten terveystarkastukset ja kotikäynnit jne.

- Turvallisuussuunnitelman indikaattorit

- Seutuopiston erityisliikunta

- Tehdyt kaatumisseula-arviot (lkm)

TAVOITE

- Luodaan kuntalaisille mahdollisuudet omaehtoisesta terveydestä huolehtimiseen, mm. turvallinen, toimiva infra sekä tarkoituksenmukaiset, riittävät palvelut sen toteuttamiseksi. Rakenteet mahdollistavat kaikille väestöryhmille tasaveroiset mahdollisuudet hyvinvoinnista (esim. liikunnasta) huolehtimiseen.

TOIMENPITEET JA VASTUUTAHO

- Lähiliikuntapaikat ja leikkikentät sekä niiden varustus toimivat, turvalliset. Puistot, kevyen liikenteen väylät, ladut, luistelukentät → näiden kunto ja ylläpito huolehditaan asianmukaisesti. Ympäristön siisteys (pusikot!), valaistus, turvallisuus jne.
vt: tekninen va

RESURSSIT

Kaupungin liikuntatilat seurojen käytössä

ARVIOINTI-MITTARIT

- Ao. ympäristöjen lakisääteiset tarkastukset
- Kuntalaiskysely

.....

- Kotouttamisohjelman mukaiset toimenpiteet. vt: kotouttamistyöryhmä

PAINOPISTEALUE 2. YHTEISÖLLISYDEN, OSALLISUUDEN JA TURVALLISUUDEN VAHVISTAMINEN JA LISÄÄMINEN**TAVOITE**

- Lasten ja nuorten osallistumista, osallisuutta ja luovuutta tuetaan →
- Perheiden vaikuttamis-, kuulemis- ja osallistumismahdollisuuksia tuetaan kaikilla tasoilla sekä yksilöllisin että yhteisöllisin keinoin

TOIMENPITEET JA VASTUUTAHO

- Avoin varhaiskasvatus, perhekerhot

- Nuorisovaltuusto, perheparlamentti, lasten parlamentti, peruspalveluiden arviointi

- Koulujen oppilaskunnat, vanhempaintoimikunnat

- Yhteisten yhteisöllisten tilaisuuksien organisointi ja järjestäminen

- Asiakasraatitoiminta

- Yksilö- ja perhekohtaisen osallistumisen lisääminen esim. palveluissa ja niiden kehittämisessä
vt: nuorisotoimi, sivistystoimi, perusturva, järjestöt

RESURSSIT

- Eri osallisuusfoorumit, tilat käytössä

- Henkilöstö ja vapaaehtoiset organisoimaan tilaisuuksia

- Järjestöjen hyödyntäminen

ARVIOINTI-MITTARIT

- Osallistumisaktiivisuus eri foorumeilla (kunnan omat tilastot)

TAVOITE

- Vertaistoiminnan ja ystävätoiminnan järjestäminen yhteistyössä ammattilaisten, järjestötoimijoiden ja vapaaehtoisten kanssa
- Yhteisöllinen toiminta mahdollisimman lähelle kuntalaisia
- Etsivä vanhustyö
- Ikäihmisten läheisverkoston huomioiminen

TOIMENPITEET JA VASTUUTAHO

- Kaupungin, srk:n ja järjestöjen kylä- ja korttelikerhojen toiminta turvataan
- Järjestetään vertais- ja virkistystoimintaa pitkäaikaissairaille, kuntoutujille, työttömille, omaishoitajille. Huomioidaan OSSI-hankkeessa kehitetyt toiminnot ja työmuodot
- Ikäihmisten ystävä-, vapaaehtois- ja tukihenkilötoiminta: mm. ulkoiluystävä-, oppilaitosyhteistyö vt: monialainen palveluiden kumppanuuspöytä

RESURSSIT

- Koulutetut vertaisohjaajat
- Näyttöön perustuvat toimintamallit, esim. "Arkeen Voimaa" ja "Eloisa Ikä"
- Yhteispalvelupisteet tai vast. väestölle tiedottamisen kanavina, Veturitorin hyvinvointikioski

ARVIOINTI-MITTARIT

- järjestö- ja vapaaehtoistoimintaan osallistuvien lkm
- Vapaaehtois- ja muihin koulutuksiin osallistujat

TAVOITE

- Kunnan ja maakunnan viranomaisten, järjestöjen ja muun kolmannen sektorin kumppanuus monialaisessa yhteistyössä
- Ikäihmisten läheisverkoston huomioiminen

TOIMENPITEET JA VASTUUTAHO

- Kumppanuuspöytätoiminta vakiinnutetaan kansalaisten vaikuttamiskanavaksi: palveluiden kumppanuuspöytä, kylien kumppanuuspöydät, Pieksämäkeläiset ry
- Kehittämishankkeiden hyödyntäminen (esim. Järjestöt Etelä-Savo 2.0 yhdessä uutta)

RESURSSIT

- Kunnan tuki järjestöille (mm. tilat, vuokrat, avustukset)
- Digitaaliset vaikuttamiskanavat. Kuntalaisaloite.fi

ARVIOINTI-MITTARIT

- Järjestö- ja vapaaehtoistoimintojen kävijämäärät (kylä- ja kumppanuuskerhot, Neuvokkaan kävijät, Paiste ry:n toimintoihin ja tapahtumiin osallistujat)

TAVOITE

- Kaikille kuntalaisille luodaan mahdollisuudet osallistua ja vaikuttaa kuntalaisia koskevaan päätöksentekoon ja päätösten toteuttamiseen

TOIMENPITEET JA VASTUUTAHO

- Nuorisovaltuuston, vammais- ja vanhusneuvoston toiminta vaikuttamisessa. Asiakasraadit, kumppanuuspöydät
- Järjestetään kuntalaisten kuulemistilaisuuksia
- Organisoidaan muut, esim. sähköiset, kuntalaisten vaikuttamiskanavat
- Laaditaan osallisuussuunnitelma

RESURSSIT

- Tilat kokoontumiselle
- Tiedottaminen, tilaisuuksien organisointi
- Kaupungin nettisivuilla asianmukaiset vuorovaikutuskanavat

ARVIOINTI-MITTARIT

- Eri vaikuttamiskanavien kautta osallistujien lkm

TAVOITE

- Kulttuurisen hyvinvoinnin mahdollistaminen kaikille kuntalaisille

TOIMENPITEET JA VASTUUTAHO

- Laaditaan Pieksämäelle kulttuurihyvinvointi -suunnitelma, ml. monikulttuurisuus, joka on linjassa maakunnallisen kulttuurihyvinvointisuunnitelman kanssa
- Lasten kulttuurikeskus Verson toiminta. Laku-lähete -hankkeessa kehitetyt toimenpiteet vt: kulttuuri ja vapaa-aikatoimi

RESURSSIT

- Kunnan tuki esim. vähävaraisten kulttuurin ja liikunnan harrastamiseksi (kulttuuriseteli, Kaikukortti, liikuntakortti, Laku-lähete)
- Kulttuurin ja taiteen hyvinvointimerkitys huomioidaan esim. sote-yksiköiden budjeteissa
- ”Kulttuurikummi”-toiminta yksiköissä. Vapaaehtoinen kulttuurikaveri.

ARVIOINTI-MITTARIT

- Kulttuuritapahtumiin osallistujat ja kävijät (kirjasto-, museo-, konsertti-, taidenäyttely-, Kulttuuripappila Sylvän kävijät jne.)

TAVOITE

- Kuntalaisten arjen turvallisuuden lisääminen → Turvallisuuksuunnitelman mukaiset tavoitteet ja toimenpiteet
- Kaikkeen kiusaamiseen on nollatoleranssi

TOIMENPITEET JA VASTUUTAHO

- Toteutetaan kaikkia väestöryhmiä koskevan, päivitetyn turvallisuussuunnitelman mukaiset toimenpiteet, ml. kiusaamisen ehkäisy esim. työpaikoilla ja oppilaitoksilla. Varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa ohjelma kiusaamisen ehkäisyyn. Kiva koulu yms.

- Nuorisotoimen ja koulun pienryhmätoiminnot toteutetaan
vt: Kaupungin turvallisuustyöryhmä, työsuojelu, kukin vastuualue omalta osaltaan

RESURSSIT

- Varhaiskasvatuksen ja koulun henkilökunta.

- Nuorisotoimen ja koulun henkilökunta.

- Kiusaamisen ja epäasiallisen kohtelun ehkäisymallit, henkilöstö perehdytetty malleihin

ARVIOINTI-MITTARIT

- Kouluterveyskysely: kiusaaminen

- Kaupungin henkilöstön työtyytyväisyyskysely: kiusaaminen, epäasiallinen kohtelu → selvittelyä vaatineet tilanteet yksiköissä (lkm)

- Turvallisuuksuunnitelmaan kirjatut seurantamittarit

TAVOITE

- Päätösten vaikutusten ennakoarviointi otetaan käyttöön (EVA)

TOIMENPITEET JA VASTUUTAHO

- Päätäjät, johtavat viranhaltijat ja esimiehet perehdytetään EVA-työkalun käyttöön

- Kuntalaisia informoidaan EVA:sta

RESURSSIT

Koulutusta avainhenkilöille
"Kunta hyvinvoinnin edistäjänä"
verkostoprojektin yhteydessä

ARVIOINTI-MITTARIT

- Koulutettujen lkm

PAINOPISTEALUE 3.OPISKELU-, TYÖ- JA TOIMINTAKYVYN EDISTÄMINEN JA YLLÄPITO SEKÄ SYRJÄYTYMISEN EHKÄISY. TYÖSSÄ JAKSAMISEN JA TYÖHYVINVOINNIN EDISTÄMINEN JA TUKEMINEN.

TAVOITE

- Palveluissa ja toiminnoissa kiinnitetään kohdennetusti huomiota erityistä tukea tarvitseviin nuoriin mahdollisimman varhaisessa vaiheessa
- Kaupungin toteuttama nuorten työllisyyden hoito on nuorta aktivoivaa, työhön kuntouttavaa, elämänlaatua parantavaa sekä kustannusvaikuttavaa

TOIMENPITEET JA VASTUUTAHO

- Nuorten työ-, opiskelu- ja muusta elämästä syrjäytymisen ehkäisy: mm. toisen asteen opintoihin hakeutumisen, toimet opintojen keskeyttämisen ehkäisemiseksi, opintojen ja työelämän ulkopuolelle jääneiden nuorten tavoittaminen ja opiskelua tai työllistymistä edistävien ja / tai kuntouttavien toimien piiriin saattaminen.

vt: Nuorisotoimi / Ohjaamo, työtoiminta, etsivä nuorisotyö, kaupungin opiskeluhoitoryhmä (Hiekkis hv-ryhmä), Katiska-tr, sosiaali- ja terveystoimi, työllisyyspalvelut

RESURSSIT

- Opiskeluhoillon henkilöstömäärät ja muu resurssointi suositusten mukaista

- Hankkeissa kehitettyjen toimintamallien hyödyntäminen: OSUMA, Tartu-hanke, Play-hanke, Bovalliuksen työelämä-hanke, Hyvinvointia luonnosta (PsLiikunta)

- Ohjaamon monialaiset matalankynnyksen palvelut ja palveluohjaus. Nuorten työpajalla on yhdistetty ohjaamotoiminta, etsivä nuorisotyö, työpajatoiminta, sosiaalinen kuntoutus ja laaja-alainen palveluohjaus. Nuori voi liikkua pajoilla ja palveluissa kuntonsa ja jaksamisensa mukaan ilman nivelvaiheita. Tiivis yhteistyö Kuntouttavan työtoiminnan kanssa.

ARVIOINTI-MITTARIT

- Valtakunnalliset suositukset opiskeluhoillon henkilöstöstä

- Opiskeluhoitolain, nuorisolain määräykset toteutuneet / ei toteutuneet

- Etsivän nuorisotyön asiakkuudet, Nuorten työpaja-asiakkuudet, muut Ohjaamo Pientareen toimintoihin osallistujat

TAVOITE

- Kaupungin toteuttama pitkäaikaistyöttömien ja osatyökykyisten työllisyyden hoito on aktivoivaa, työhön kuntouttavaa, elämänlaatua parantavaa sekä kustannusvaikuttavaa
- Maahanmuuttajien ja muiden kotoutujien erityistarpeiden huomioiminen opiskelussa ja työllistymisessä

TOIMENPITEET JA VASTUUTAHO

- Kuntouttava työtoiminta, sosiaalinen kuntoutus
- ISO SOS -hankkeen tavoitteiden mukaiset toimenpiteet kaikkein heikoimmassa työmarkkina-asemassa olevien hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämiseksi: elämäntilanteiden hallinta, osallisuus, asiakasprosessit, työkäytännöt, mm. jalkautuva työ, monitoimijaisuus jne.
- OTE-hankkeen tuottamat toimenpiteet
- TYP, TE-palvelujen sekä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen välistä yhteistyötä ja työnjakoa kehitetään
- Elintapa-, palvelu- ja kuntoutusohjaus sekä työttömien terveystarkastukset toteutetaan
- Va. perusturva, monialainen typ-työryhmä, kaupungin työllisyyspalvelut

RESURSSIT

- Monialaiset prosessikuvaukset
- Osaava, ammattitaitoinen, riittävästi resursoitu henkilöstö (mm. työttömien terveydenhoitaja, nimetty vastuulääkäri)

ARVIOINTI-MITTARIT

- Työllisyyden hoidon seurantamittarit
- TYP mittarit
- Siilin työtoimintaan osallistujat
- PS -Liikunnan toimintoihin osallistujat
- Työttömien terveystarkastusten lkm
- ISO-SOS hankkeen seurantamittarit

TAVOITE

- Edistetään työhyvinvointia ja työssä jaksamista kaupungin työyksiköissä
- Panostetaan esimiestyöhön ja johtamisen kehittämiseen
- Huomioidaan ikääntyvä työntekijä työn organisoinnissa sekä työhyvinvoinnin edistämisessä

TOIMENPITEET JA VASTUUTAHO

- Toteutetaan kaupungin työhyvinvointi-, työterveys- ja työsuojelusuunnitelmien mukaiset toimenpiteet

- Esimiesten työhyvinvointi, johtamisosaaminen, erityisesti prosessien johtaminen ja työyhteisöjohtaminen vt: työsuojelutoimikunta, vastuu- ja tulosalueiden sekä -yksiköiden esimiehet ja johto

RESURSSIT

- Työnantajan järjestämät tyhy-il-tapäivät ja muu tyhy-toiminta

- Työhyvinvointiin liittyvät koulutukset

- liikunta- / kulttuurisetelit työntekijöille

- Esimiesten johtamiskoulutus

- Esimiesklubitoiminta

- Kehityskeskustelut

ARVIOINTI-MITTARIT

- Työtyytyväisyyskartoitukset

- sairauspoissaolot

- Kehityskeskustelujen lkm

PIEKSÄMÄKI

Elämäsi asemapaikka

PIEKSÄMÄEN KAUPUNKI

PL 125, Kauppakatu 1

76100 Pieksämäki

015 788 2111

kirjaamo@pieksamaki.fi

www.pieksamaki.fi

www.visitpieksamaki.fi